

19 tháng 8: Ngày Giỗ i Phóng

Tác Giả: NHU H NG NGUY N H U TH NG

Thứ Sáu, 17 Tháng 8 Năm 2012 06:59

Phong lom khom đ ng đ y b c ra mũi thuy n. Tr i tháng tám không m t h i s ng. Tr n m a ngẫu đ đ i chi u qua đ u i b t nh ng đám mây đ c t h i trên đ nh núi xanh m phía tr i Tây.

Vài ánh sao chi u m t nh c trên n n tr i xám m t bu i canh tà. Nh ng ng n gió s m mai v n ch a t nh gi c. Con Sông Nhu đ c ng u hòa tr n n c phù sa c a dòng Sông Đáy đ tràn vào đâng ng p mênh mông, m t n c mon men t i đ nh nh ng lu ng khoai tàn úa. Phong ch ng tay trái vào c t mái chèo, nghiêng mình nhìn đám r m rác c i bè n i trôi theo dòng n c ch y ng c bên ván thuy n.

Mái chèo không khu y lên nh ng ánh n c b c nh nh ng đêm đi thuy n đ i trăng. Có l n c sông còn đâng lên n a vì s n đê v n ch a hàn kín. M t n c ngang b ng ng n lúa, vài nhánh lúa lay đ ng khoe h i s ng trong c nh đ m chìm. N u không có nh ng ru ng khoai v n cao hai bên b có l con thuy n đã trôi l c vào nh ng cánh đ ng ng p l t mênh mông.

Phong ngoái c nhìn vào khoang thuy n. 12 ng i đ ng chí n m ng n ngang trên hai chi c chi u gi i li n l i, áo đen qu n đen, h p thành nh ng kh i hình thù h n đ n, hai đ y mã t u x p g n gh bên thành thuy n. C nh 12 ng i thanh niên trai tráng ng n ngon lành trên chi c thuy n l u đ ng đ a h v n i chi n đ u súng đ n gây cho Phong ni m xúc c m nao nao. Anh h i t ng l i nh ng ngày tang tóc đ o tháng Ba...

M t bu i t i Phong th n th ng i trên Đ ng Cam gi a cánh đ ng đ y m m i đ c quên c nh ch t chóc bi th m c a l p ng i đoi kh trong xóm. M t manh chi u rách, m t chi c mai cùn và ba t c đ t nông vùi chôn s ki p ng i dân b t h nh. Th n Ch t l ng v ng trong thôn. M t h t g o là m t h t vàng. Rau m , rau má, rau sam b nh nh n nh i bên b ru ng. Nh ng thân chu i lá già c i, héo hon b đ n tr tr i, g c chu i r ra m t ch t nh a c n. M anh k r ng đây là l n đ u tiên c nh ch t đoi di n ra hải hùng nh v y. Có c m t xóm ch t s ch ch ng còn m t ai! Phu đòn trong H l c xoát nh ng căn v n hoang tìm ra nh ng t thi đã tr ng mùi kh n kh n.

Tr c c nh ch t chóc nh c nhã Phong b c t c diên cu ng. Anh oán h n t t c , ghét b h t c . Anh không mu n nghe c nh ng l i c u kinh sám h i c a m hi n. Trong tâm tr ng sôi n i Phong g p C B ng, anh C bán sách ngày tr c bên xóm H nh đã b làng đi bi t tích khi quân Nh t vào làng b t m y ng i T u làm ngh trang kim su t ngày đ p búa gi t đ ng thành gi y. Đêm hôm đó C B ng và Phong ng i chong đèn đ n sáng, đĩa đ u l c ph i thay b c m y l n. Phong chăm chú nghe anh C nói đ n nh ng ru ng đay, nh ng v đ t g o làm than, nh ng chuy n t u n ng chìm ch đ y g o nh neo r i H i C ng.

19 tháng 8: Ngày Giỗ Phóng

Tác Giả: NHU H NG NGUY N H U TH NG
Thứ Sáu, 17 Tháng 8 Năm 2012 06:59

Một Phong sáng lên khi anh C k l i nh ng v c p thóc, phá thu t i H ng Yên, B c Ninh. L n đ u tiên trong đ i Phong nghe nh c đi nh c l i nhi u l n hai ch Phát Xít, Đ Qu c. Và cũng là l n đ u tiên Phong l m nh m nh l i c u nguy n thiêng liêng nh ng danh t Đ c L p, Hy-Sinh.

Sáng hôm sau Phong lên t nh xin rút h c b , b h c theo Cách-M ng. Anh c m thông v i ông th y ng ngác tr c đáng đ i u c ng quy t c a anh. Trong cu c giã t các b n, Phong c kìm hãm không nói câu “đánh đ u i Nh t Pháp”. Đ i u đó anh đã ghi vào lòng. Vì “chúng ta còn i trong bóng t i” anh C đã căn đ n Phong nh v y khi ti n chân Phong ra t n c ng làng. Tr a h c chính tr , t i t p quân s , ch trong vòng m t tháng, nh trình đ v n hóa, s c l c v m v và nh t là tinh th n cao, Phong nghi m nhiên tr thành m t du kích quân ki u m u.

M t đêm không trăng, cũng trên Đ ng Cam, gi a cánh đ ng ngùn ng t t khí, vì m m i ngày càng nhi u và càng đào nông, anh C long tr ng ph lá c trên t m bia cao, nhìn th ng vào c p m t long lanh c a Phong ch m rãi nói: “Nhân danh T nh Đoàn Thanh Niên Du Kích C u Qu c Nguy n Trãi, tôi long tr ng c đ ng chí Phong làm ti u đ i tr ng thanh niên du kích liên xã Tây Ba”. Phong nghiêm trang tuyên th trong s khâm ph c c a 5 du kích quân đ ng đ i.

Ngày Kh i Nghĩa cu n đ n nh tr n sóng. Cách m ng đã chín mùi, đ qu c và phát xít r y ch t! M t Tr n t ch c mít-tinh kh p n i. Phong hãnh di n gi cao cán c , ng n c đ ch m ng n cây bàng trong sân đình. Và Phong cùng các đ ng chí đồng đ c hát vang:

Anh em trong đoàn quân du kích,

Cùng vác súng lên nào!

Đi lên ! Đi lên!

Ta hi p cùng dân chúng,

19 tháng 8: Ngày Giỗ i Phóng

Tác Giả: NHU H NG NGUY N H U TH NG
Thứ Sáu, 17 Tháng 8 Năm 2012 06:59

C p l y ph n chi n th ng,

Gi i phóng gi ng n i!

Đoàn du kích quân...

Có đi u Phong không ng , mà ch ng đ i nào anh dám ng , là th ng Sâm, em Phong, cũng th y đ ng trong hàng ngũ thi u niên ti n phong. Và l h n n a con Nhung cũng th y x p hàng trong đoàn thi u n ti n phong. Phong càng kinh ng c khi th y hai đ a đ ng nghiêm ch nh nh ng chi n sĩ và hát tr n bài Du Kích Quân.

Phong trào dâng lên nh sóng cu n. Đâu đâu cũng th y c đ , đâu đâu cũng bàn tán v Cách M ng, v M t Tr n. Nh ng kh u hi u ái qu c k la li t trên b t ng bao quanh tr ng và ngay c trên t ng trong l p.

Dân chúng h u nh quên h n v đ i kh đ o tháng Ba, say s a v i Đ c L p. Thì tr n l t ùa đ n !

B đê sông Đáy g n m n chùa H ng n t v m t đ o n, n c đ vào nh thác. N c đ ch y nh bay qua nh ng cánh đ ng xanh v a c y lúa v mùa. N c băng đ n nh ng con đ ng đ t trong xóm, che l p nh ng b i dâm b t v a tr hoa. T ng nóc nhà lá p p trôi l nh b nh theo dòng n c cu n.

Các đoàn th xung phong đi đ p đê. Mã t u sáng loáng ngày kh i nghĩa nay l m nhem nh ng bùn. Tre làng đ n t ng đ y x p l i ch đ ch đ n chân đê. Nh ng dòng n c soáy đang hăng đã đ p tan nh ng ng b ng to b n nh t.

M t Tr n đã c p đ c chính quy n, các tr i lính kh xanh, kh đ đ u quy hàng gi i phóng quân. Duy còn m t cái gai cu i cùng ph i nh n t: Qu n Đ ng (theo Vi t Qu c) v n ngoan c kháng c t tr i lính kh xanh t nh Hà Đông.

19 tháng 8: Ngày Giỗ Phóng

Tác Giả: NHU H NG NGUY N H U TH NG
Thứ Sáu, 17 Tháng 8 Năm 2012 06:59

Phong b i h i sung s ng nghi đ n vinh h nh c a chuy n đi đêm nay. Đi gi i phóng cho t nh anh, đi ki n toàn s thành công c a Cách M ng. Phong m ng t ng th y bóng Qu n D ng th p thoáng bên kia sông. Anh thét:”Xung phong!”

12 thân hình b t d y nh 12 cái máy, 12 cái đ u đ ng m nh vào mũi thuy n làm nghiêng ng
12 con ng i còn gái ng .

Năm, y viên t nh b m i t Côn Lôn v , nói lên s ho ng h t chung:”Có gi c à?”

Phong gi t mình t nh m ng: “Xin l i các đ ng chí, tôi c t ng là th ng Qu n D ng”. Anh em du kích th phào...

H lom khom chui ra mũi thuy n, hít m nh khí tr i t i mát bu i r ng đông.

Vì m t tr i v a nhô lên kh i m t n c. Ánh n ng h ng ch y song song trên cánh đ ng ng p l t, rắng đ c a v ng Đông in b t lên n n tr i xanh th m, m u xanh c a mùa Thu, mùa Cách M ng.

M i m t du kích quân ti u đ i Tây Ba, tay c m mã t u, l ng đeo dao găm, đ ng lăm lăm trên khoang thuy n (mũi thuy n đã đ c h xu ng).

Thuy n l ng l b i v phía Đ u C u. Theo sau hàng ch c con thuy n đnh n ng n ti n t i. G m đao l nh trên sông. M t b u không khí uy-nghiêm tr c gi lăm tr n.

Khi đoàn thuy n th nh t h ng v phía V n Phúc đ dàn quân theo th g ng kìm, Phong th y hàng ch c con thuy n đã đ u s n d i g m c u. Hàng trăm gi i phóng quân đã g m súng t t u bên b sông. Cùng v i hàng trăm du kích quân h u thu n, tay đao tay mác, đ ng nh p nhô sau r ng tre bao quanh làng V n-Phúc.

B ng Năm c t ti ng hát hùng dũng, 12 du-kích quân chăm chú nghe nh l i hu n d :

19 tháng 8: Ngày Giỗ i Phóng

Tác Giả: NHU H NG NGUY N H U TH NG
Thứ Sáu, 17 Tháng 8 Năm 2012 06:59

Anh em trong đoàn quân du-kích.

Cùng vác súng lên nào,

Đi lên! Đi lên! ...

Anh em cùng tiến t i,

Theo lá c ph p ph i,

M u đ búa li m!

Phong gi t mình đánh thót! Anh kêu lên :”Đ ng chí Năm! sao đ ng chí i hát th ? Sao i búa li m?” Anh em du kích ng ngác nhìn nhau. H không hi u búa li m là gì, nh ng h đoán th y trong v m t kinh hãi c a đ ng chí Phong m t đi u gì vô cùng quan tr ng.

M t r n nh đanh, Năm c i nh th ng h i: ”Đ ng chí thi u ý th c chính tr . Sao Vàng ch là hình th c, đ i v i Đ ng ph i là Búa Li m”.

Phong tê d i ng i, i i anh ng ng ngh u, n c b t khô quanh, c h ng đ ng chất. Anh cúi đ u, h th n. Anh b i r i, lu ng cu ng suýt đánh r i kh u mút-c -tông duy nh t c a ti u đ i. Tinh th n rã r i, bao nhiêu m t nh c m t đêm không ng kéo đ n làm anh th n th . Phong nh s ng trong m ng, m t đ i h n đi, ng i nh m t trí. Anh cúi g m m t nhìn xu ng dòng n c...

Bao nhiêu hăng hái t ngày tham gia cách m ng trong kho nh kh c đã tan bi n đi. Phong bu n bã nhìn nét m t ngây d i c a mình d i bóng n c. Anh t th ng cho mình, th ng cho 11 đ i viên đ ng trên khoang thuy n ngây th tin t ng vào bóng c quy n r ù, bóng c đ y s t máu t n i thiên đ ng C ng S n xa xôi. Bóng c li m búa kinh hoàng đ c hòa đ u b ng m t ngôi sao. Nh ng trong lòng ngôi sao là m t c p búa li m, trong lòng M t Tr n là m t “Đ ng” bí m t. Anh đoán C B ng cũng ch a bi t đi u đó. C B ng cũng c t ng i m nh anh. C B ng m i tham gia có dăm thág tr c anh thì làm gì đã đ c vào Đ ng? C B ng ch a đi Côn Lôn thì

19 tháng 8: Ngày Giỗ Phóng

Tác Giả: NHU H NG NGUY N H U TH NG
Thứ Sáu, 17 Tháng 8 Năm 2012 06:59

---

ch a th bi t đ c. Anh th ng cho C B ng. C B ng và Phong và 11 đ i viên đ u b l i đ ng, b l a g t. Anh th ng cho c m t th h thanh thi u niên b l a nh con tr . Anh u t c ngh n ngào...

Nh ng ti ng hô vang đ y làm Phong b ng t nh. Bên kia đ ng, hàng trăm gi i phóng quân nh y ra kh i thuy n, ch y xô vào c ng tr i. H v a hò hét v a xông lên b hè n c ng p đ n đ u g i. Nh ng ti ng súng tr ng n liên h i phía sau. L p t c hàng tràng đ n đ i liên n vang xé không gian t chòi cao. M y tên lính kh xanh n m r p trên sàn chòi, mũi súng 12.7 quay t i t p v t phía. Nh ng ti ng rú hãi hùng, t ng thấy đ xu ng, n c b n tung tóe, máu đ th m qua làn áo đen hòa vào n c đ c.

“Xung phong! Sát!” Các gi i phóng quân, du kích quân hò la vang l ng, ph n vì say máu, ph n vì căm gi n. Mã t u loang loáng trong tay, h chém phăng ng i lính kh xanh đang mu n xin hàng. M t anh gi t l y súng, chĩa lên chòi b n cho k h t đ n. R i cùng nhau phá tan t m c a g , ùa vào sân tr i. B l i cu n trong làn sóng ng i chi n đ u, các du kích quân ti u đ i Tây Ba ch y theo, ngã xiêu ngã v o. Áo qu n t sũng, đ u tóc t t i, mi ng gào kh n ti ng. “Anh em ti n lên chòi ! Sát! Sát!” T ng tràng liên thanh đáp l i ti ng hô quân. Hàng ch c du kích ngã đ i t m súng, dao quăng đi m i ng . Phong b làn sóng ng i xô đ y vào góc t ng. M t anh đ ng u, th y máu kh p n i, máu t i t óe lên vách t ng, máu hòa đ kh p sân. Hàng trăm du kích cũng v a kéo đ n ti p quân. Ti ng hò hét vang tr i. Sân tr i ch t ních nh ng ng i. B ng h ng súng đ i liên cầm b t! Hàng ch c du kích đã trèo lên c p đ c kh u 12,7. H nh y lên:” C p đ c đui x t r i! Sát! Sát!”

Phong băng ng i qua sân. Anh ch y theo lá c c a ng i đ ng đ i l m l m ti n vào tr i tr ng đ n. T ng tràng ti u liên b n t i. Phong rú lên, ôm b ng ngã xu ng n c. Đoàn ng i theo sau c ch y nháo nhác v phía chân t ng.

Hai du kích quân Tây Ba dìu Phong vào chân chòi canh. H đ t Phong đ a vào b c t ng g ch, ho ng h t kêu: “Đ ng chí đ i tr ng trúng đ n r i!”

M t tái nh t Phong ng đ u vào vai anh du kích, máu t b ng trào ra, máu ch y qua k tay, run r y, đ t i. Anh thu h t tàn l c nhìn v phía tr i binh. Ti ng súng đã im nh ng ti ng hô quân còn vang đ i.

B ng anh du kích b Phong, vùng đ ng đ y: “Quân ta chi m đ c đ n r i! Kìa qu c k ! đ ng chí Phong! qu c k !”

Phong ng c nhìn lên chòi canh, phong c nh m nh s ng khói. Anh c m to đôi m t. B ng Phong b t đ y, nét m t kinh hãi đ n cùng c c. Anh thét lên:”Tr i i ! C Đ Búa Li m!” R i ngã

19 tháng 8: Ngày Giải Phóng

Tác Giả: NHU H NG NGUY N H U TH NG
Thứ Sáu, 17 Tháng 8 Năm 2012 06:59

---

v t kh i tay ng i đ ng chí.

NHU H NG NGUY N H U TH NG

(Quan Đ m, tháng 8, 1955)

Năm 1945, ng i vi t xung vào đoàn Thi u Niên Ti n Phong và đ c đi theo đoàn quân gi i phóng đ vi t phóng s chí n tr ng. “C đ búa li m” là câu hát l n đ u ng i vi t đ c nghe trên dòng Sông Nhu .